

**Centar za promociju civilnog društva
Sarajevo, Bosna i Hercegovina**

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2008

April 2008

Uvodna riječ

Zadovoljstvo mi je da predstavim Godišnji izvještaj o aktivnostima i finansijskom poslovanju Centra za promociju civilnog društva (CPCD) za 2008. godinu. Kao v.d. direktoru CPCD, drago mi je da imam priliku da javnosti ponudim na uvid pregled dostignuća našeg Centra u toku prošle godine, u širokom obimu aktivnosti u dvije glavne programske oblasti: Civilno društvo i Javna politika.

2008. godina je bila još jedna radna, uzbudljiva i uspješna godina za našu organizaciju, sa puno implementiranih projekata i aktivnosti u nekoliko ključnih pitanja za našu zemlju, u oblastima demokratizacije i izgradnje civilnog društva u Bosni i Hercegovini. CPCD je tokom protekle godine doživio i personalnu promjenu u menadžmentu – nakon 10 godina rada na poziciji direktora, gospodin Fadil Šero je napustio CPCD i prešao na novi izazov u svojoj karijeri, dok je Upravni odbor imenovao gospođu Aidu Daguda za v.d. direktora i gospodina Milana Mrđu za Izvršnog direktora Centra.

Ovaj izvještaj je predstavljen u odnosu na najvažnije izazove sa kojima se suočilo civilno društvo u BiH u protekloj godini, i koji su bili impuls za neke od ključnih inicijativa koje je pokrenuo CPCD, uključujući organizovanje građana za rješavanje problema na lokalnom nivou, monitoring javnih politika, uspostavljanje institucionalnih oblika saradnje vladinog i nevladinog sektora, jačanje lokalnih organa uprave, razvijanje Resursnog centra civilnog društva i regionalna saradnja sa nevladinim sektorom iz susjednih država.

Uporedo sa implementacijom svojih osnovnih aktivnosti, Centar za promociju civilnog društva je investirao puno napora i sredstava u dalji razvoj svojih ljudskih resursa. Većina našeg osoblja je prošla kroz sveobuhvatan i intenzivan program izgradnje kapaciteta. Ovaj program je obuhvatio teme poput strateškog planiranja, monitoringa i evaluacije, zastupanja i lobiranja, organizovanja zajednice, finansijskog upravljanja, javnog učešća, saradnje između vlasti i NVO sektora i slično. Ove mjere su omogućile da uspješno ostvarimo svoju misiju tokom prošle godine.

Želio bih da izrazim zahvalnost svim našim donatorima, stranim i međunarodnim vladinim i privatnim agencijama i fondacijama koje su moralno i finansijski podržali aktivnosti našeg Centra u 2008. godini. Takođe želim da srdačno zahvalim našim brojnim saradnicima i partnerskim organizacijama iz cijele BiH za podršku, posvećenost i entuzijazam, nadajući se nastavku i proširenju saradnje u budućnosti.

Tokom 2009. godine Centar za promociju civilnog društva će nastaviti sa provođenjem svoje misije i glavnih ciljeva, koji su zacrtani na osnovu dostignuća i naučenih lekcija iz prošle godine. Za tu namjenu smo razvili niz projekata i drugih aktivnosti čiji je glavni cilj da na odgovarajući način, uz kreativan i svjež pristup, odgovorimo na najvažnije savremen izazove izgradnje demokratije i civilnog društva u našoj zemlji.

Nadam se da ćete sa zanimanjem pročitati čime smo se sve bavili protekle, 2008. godine. Ako želite da saznate više o radu Centra, ili o načinu na koji možete podržati naše aktivnosti, molim da nas kontaktirate.

Aida Daguda
v.d. direktora

CPCD – ukratko o organizaciji

Centar za promociju civilnog društva osnovan je 10. 06. 1996. godine. Registrovan je kod nadležnog suda u Sarajevu 15. 07. 1996. godine pod brojem: R-I-128/96. U skladu sa Zakonom o udruženjima građana Federacije BiH, izvršena je preregistracija i usklađivanje sa Zakonom 14. 07. 2000. godine pod brojem: 04-05-2-3813/2000.

CPCD trenutno ima 18 zaposlenih na puno radno vrijeme, i jednog volontera, smještenih u glavnoj kancelariji u Sarajevu. U okviru projekta GAP, od 2008. godine, CPCD zapošljava 12 novih zaposlenika koji rade na tom projektu kao opštinski i regionalni koordinatori, a u okviru 4 kancelarije u Mostaru, Banja Luci, Sarajevu i Tuzli.

Misija: Promocija i jačanje građanskih aktivnosti, civilnog društva i izgradnja demokratije u BiH.

Vizija: Društvo informisanih, obrazovanih i odgovornih građana, aktivno uključenih u borbu sa izazovima sa kojima se današnje BiH društvo suočava kao i efikasna, odgovorna i sposobna vlast na svim društvenim nivoima.

Glavni programi i aktivnosti:

CPCD djeluje kao analitička i “think-tank” organizacija na polju demokratije, dobre uprave i izgradnje civilnog društva u BiH. Svoje programske ciljeve CPCD realizuju kroz sljedeće glavne programe:

1. Javna politika,
2. Civilno društvo

U okviru gore navedenih programa CPCD vodi sljedeće aktivnosti:

- Dizajniranje, upravljanje i implementacija spektra operativnih projekata koji tretiraju ključna pitanja demokratije i izgradnje civilnog društva u BiH;
- Vođenje teorijskih naučnih i primijenjenih istraživanja u područjima specifičnog interesa, a u skladu sa misijom i glavnim ciljevima Centra, navedenim u osnivačkim dokumentima;
- Obezbjedenje primjerenog treninga i usluga konsultacija te programa za službenike javnog sektora, izabrane predstavnike, lidere i aktiviste organizacija civilnog društva, kao i cijelu društvenu zajednicu, sa ciljem jačanja kapaciteta za bolju upravu u skladu sa prioritetima BiH vlasti;
- Vođenje kampanja javnog zagovaranja usmjerenih na promjenu politike, pozicije i programa institucija vlasti u segmentu javnog i privatnog sektora;
- Umrežavanje i saradnja sa institucijama javne administracije, kako u zemljama EU, tako i zemljama Centralne, Istočne i Jugoistočne Evrope;
- Planiranje i implementacija studijskih posjeta za službenike javnog sektora i izabrane predstavnike sa svih nivoa vlasti u BiH, kao i za lidere i aktiviste civilnog društva, sa ciljem razmjene iskustava, informacija i znanja sa njihovim pandanima u inostranstvu.
- Jačanje bosanskohercegovačkog nevladinog sektora kroz rad Resursnog centra

Kontakt:

Poštanska adresa: Višegradska 26, 71000 Sarajevo

Telefon/fax: 033 474 033

E-mail: cspc@epn.ba

Web sajt: www.grozd.ba i www.civilnodrustvo.ba

PROGRAM JAVNA POLITIKA

JACANJE GRAĐANSKOG AKTIVIZMA U BIH U IZBORNIM I POST-IZBORNIM PROCESIMA

Donator: Ambasada Kraljevine Holandije u BiH

Protekla 2008.godina predstavlja treću i završnu godinu realizacije trogodišnjeg projekta pod nazivom „Jačanje građanskog aktivizma u BIH u izbornim i predizbornim procesima“. Aktivnosti realizovane u okviru ovog projekta predstavljale su sastavni dio predizborne građanske inicijative *GROZD – Građansko Organizovanje Za Demokratiju*, koju je uoči opštih parlamentarnih izbora u oktobru 2006. godine CPCD realizovao u saradnji sa velikim brojem drugih organizacija civilnog društva iz cijele zemlje.

Specifičnost dijela aktivnosti u 2008. godini je da su u oktobru organizovani lokalni izbori a pristup u projektnim opštinama je bio sličan kampanji GROZD-a iz 2006 godine, sa razlikom da je usmjerenje bilo na lokalne probleme i uticaj na kreiranje političkih programa na nivou interesa lokalne zajednice.

Osnovni cilj ovog projekta je izgradnja i promocija efikasnog, transparentnog i participatornog procesa kreiranja i provođenja javnih politika u BiH kroz organizovano djelovanje i zagovaranje građana i organizacija civilnog društva, sa svrhom izgradnje politički odgovornije i dosljednije vlasti na svim nivoima bh. društva.

Tokom trogodišnjeg perioda planirane projektne aktivnosti su se realizovale u ukupno 36 lokalnih zajednica u oba bh. entiteta. U 2008.godini projektne aktivnosti su realizovane u ukupno 15 opština/općina u saradnji sa lokalnim organizacijama: Velika Kladuša, Donji Vakuf, Trebinje, Rudo, Vlasenica, Modriča, Kalinovik, Bihać, Livno, Bugojno, Goražde, Tuzla, Sarajevo i Doboju.

Ukupni direktni rezultati programa za 2008.godinu bi se mogli svesti na slijedeće:

- *Urađene analize budžeta i stanja nezaposlenosti u svim projektnim opštinama, kantonima i na nivou oba entiteta sa preporukama za kreiranje budućih programa u periodu poslije Lokalnih izbora 2008 godine*
- *Urađene ankete sa građanima o četiri ključna problema na nivou 300 anketiranih u svakoj od projektnih opština*
- *Kreirana i distribuirana „Lokalna agenda za Lokalne izbore 2008 godine“ na nivou 600 primjeraka za svaku od opština*
- *Šira javnost upoznata putem medija o nalazima analiza i preporuka iznesenih u „Lokalnoj agendi“*
- *Kreiran dokument „Sporazum o saradnji Vlade i nevladinog sektora“ za pet kantona i urađena Strategija za implementaciju*
- *U sve aktivnosti u 2008. godini direktno uključeno više stotina građana a indirektno više desetaka hiljada pojedinaca od kojih se očekuje vrlo konkretan angažman u budućem periodu*

Na osnovu iskustava i rezultata iz prve dvije godine i implementacije programa u trećoj, završnoj godini programa, moramo naglasiti da su pored već navedenih ciljeva postignuti i daleko širi efekti koji se na samom početku/kreiranju programa nisu ni mogli anticipirati.

**“IZBORI PRIJE IZBORA – PODRŠKA GRAĐANIMA DA VRŠE UTICAJ NA
KREIRANJE JAVNIH POLITIKA NA LOKALNOM NIVOU U TOKU I IZMEĐU
IZBORA - POMOĆ GRAĐANIMA DA I PRIJE IZBORA NAPRAVE SVOJ IZBOR”**

Donator: Olof Palme International Centar

Cilj projekta: Da osposobi građane i organizacije civilnog društva da vrše ocjenu rezultata rada izabranih predstavnika i trenutno vladajućih lokalnih organa vlasti u izabranim opštinama i da na osnovu tog građani donesu odluku na lokalnim izborima čije je održavanje planirano u oktobru 2008. godine.

Osnovna svrha projekta je da produbi pozitivne uticaje koje je kampanja GROZD izvršila na promjene stavova i ponašanja građana i organizacija civilnog društva u pogledu potrebe njihovog većeg uključivanja u političke i ukupne društvene procese u zajednici i društvu u toku 2006. i 2007. godine i da izabrane predstavnike građana učini najdirektnije odgovornim za probleme sa kojima se suočavaju građani na lokalnom nivou.

Direktni korisnici projekta su bili građani okupljeni u lokalne organizacije GROZD u 30 izabranih lokalnih zajednica (Goražde, Rudo, Foča, Doboj, Livno, Tomislavgrad, G.Vakuf, Jablanica, B.Petrovac, B.Krupa, Prijedor, Jajce, Ključ, Velika Kladuša, Trebinje, Gacko, Kalesija, Travnik, Konjic, Visoko, Kakanj, N.Grad-Sarajevo, Bugojno, Šekovići, Zavidovići, Breza, Ilidža, Kalinovik, Modriča i D.Vakuf), kao i predstavnici drugih NVO, lokalnih formalnih i neformalnih interesnih organizacija i grupa građana. Tokom godine sprovedeno je 30 kampanja zagovaranja, uključujući informativnu i medijsku kampanju (projekat i ciljevi su predstavljeni putem 8 radio stanica u BiH) sa ciljem organizovanog pritiska na učesnike izbora da u svoje političke programme uključe način rješavanja ključnih problema građana iz lokalne agende,

Najvažniji ostvareni rezultati tokom realizacije projekta:

- *Urađena analiza javnih politika lokalnih organa vlasti u opštinama/općinama učesnicima projekta i njihovi rezultati publikovani i široko distribuirani;*
- *Urađeno, promovisano i široko zagovarano 30 lokalnih agendi građana u opštinama učesnicima projekta;*
- *Stepen zadovoljstva građana rezultatima rada lokalnih organa vlasti izabranih predstavnika u opštinama učesnicima projekta, utvrđeni rezultati analizirani i javno publikovani;*
- *Građani upoznati sa predizbornim političkim programima svih kandidata i političkih partija registrovanih za lokalne izbore 2008. godine, s posebnom pažnjom na one kandidate i političke programe koji su najodgovornije i najdoslijednije u zagovaranju interesa građana;*
- *Povećan stepen učešća građana na lokalnim izborima za 25% u opštinama učesnicima projekta;*
- *Korisnici projekta dodatno osposobljeni da rade zajedno i zagovaraju svoje interese;*
- *Urađena analiza izbornih rezultata u 30 projektnih opština/općina, utvrđeno je da je u 29 od 30 opština/općina došlo do povećane izlasnosti na izbore, evidentan uticaj organizacija civilnog društva na kreiranje lokalnih budžeta i participacija u procesu kreiranja javnih politika na lokalnom nivou;*
- *Krajnji uticaj projektnih aktivnosti je bio povećanje socijalnog kapitala u zajednici koji je građanima u lokalnim zajednicama omogućio pozitivne promjene u izabranim zajednicama i bh društvu u cjelini.*

JAČANJE LOKALNE ZAJEDNICE U OPŠTINI GORAŽDE KROZ IZGRADNJU PARTNERSKE SARADNJE VLADINOG, NEVLADINOG I POSLOVNOG SEKTORA

Donator: UNDP

Osnovni cilj projekta je da direktnim i indirektnim korisnicima pruži podršku u povećanju njihovih tehničkih i institucionalnih kapaciteta za efikasnije uključivanje u procese donošenja najvažnijih odluka na lokalnom nivou i za uspostavljanje međusektoralne saradnje u oblastima od zajedničkog interesa i odgovornosti. Osnovna strategija projekta za ostvarivanje ovih ciljeva bio je program edukacije (treninga) i tehničke asistencije koji je dizajniran na bazi prethodno utvrđenih stvarnih potreba korisnika projekta za dodatnom edukacijom u pojedinim oblastima njihove redovne djelatnosti (nadležnosti, misije).

Ukupan projekat je dizajniran tako da njegovim glavnim (direktnim) korisnicima pruži priliku ne samo za sticanje novih znanja i vještina o izabranim temama, već i da im pruži priliku da novostečena znanja i praktično primijene u praksi kroz učešće u konkretnim akcijama i aktivnostima vezanim za uspostavljanje međusektoralne saradnje i učešća građana u budžetskom procesu.

Zahvaljujući projektnim aktivnostima CPCD i stalnom poticanju mjesnih zajednica, nevladinih organizacija, poslovnih udruženja, općinskih službi da se najprije okupe a potom i rade zajedno, kreiran je novi ambijent u odnosima između ovih sektora. Saradnja je prihvaćena kao beneficija koja svima donosi nove izazove i uspjehe, kao proces u kojem svi zajedno rade za opšte dobro.

Najvažniji rezultati ostvareni tokom realizacije projekta:

- *Formiran tim za izradu strategije za veće učešće žena u javnom životu*
- *Usvojen program saradnje između organizacija civilnog društva i lokalne samouprave u općini Goražde*
- *Sprovedena kampanja „zagovaranje rješavanja problema mladih u općini Goražde“*
- *Održano 12 radionica za predstavnike mjesnih zajednica, nevladinih organizacija i predstavnika lokalne vlasti*
- *Povećano učešće građana u kreiranju općinskog budžeta za 2009. godinu*

PROJEKAT UPRAVNE ODGOVORNOSTI, FAZA II (GAP2)

Donator: Chemonics, kao nosilac projekta GAP2

CPCD je lokalni partner Chemonicsu u implementaciji ovog projekta.

Projekat upravne odgovornosti (GAP) za Bosnu i Hercegovinu (BiH) je zamišljen na način da jača kapacitet značajnog broja općina u BiH kako bi iste što učinkovitije služile svojim građanima u okviru politike i fiskalnog okvira uspješnog upravljanja. Snažna lokalna uprava i politika sami po sebi nisu dovoljni; međutim, zajedno ova dva ojačana elementa stvaraju temelj za održiv proces reforme i napretka u procesu pružanju usluga. Pristup implementiranja GAP projekta je krajnje izravan: imati strategiju, biti fleksibilan i otvoren; osigurati pružanje stručnih usluga; i fokusirati se na ostvarivanje započetih ciljeva.

Projekat je zajednički finansiran, i, uz punu podršku Američke agencije za međunarodni razvoj i pomoć (USAID), Ambasade Kraljevine Nizozemske, i Švedske agencije za međunarodni razvoj (Sida), će najprije surađivati sa 56 općina, dok će se 2009. godine taj broj povećati za dodatnih 15 općina. Projekat GAP-a se sastoji iz dvije komponente: Lokalne intervencije, koja uključuje pružanje tehničke pomoći i sufinansiranje razvitka zajednice, i komponente Programskih intervencija, sa ciljem asistiranja svim općinama u BiH u postizanju funkcionalne i fiskalne decentralizacije, i stvaranja ambijenta koji pridonosi demokratskom upravljanju.

Trenutno, GAP osigurava pomoć i podršku u 41 partnerskoj općini: Banja Luka, Bihać, Bosansko Grahovo, Breza, Bugojno, Bužim, Čelić, Doboj Istok, Drvar, Goražde, Foča, Fojnica, Gradačac, Gradiška, Jablanica, Kakanj, Kalesija, Konjic, Lopare, Ljubuški, Mostar, Mrkonjić Grad, Nevesinje, Novo Sarajevo, Posušje, Prozor-Rama, Rogatica, Rudo, Sanski Most, Srebrenica, Srbac, Teslić, Tomislavgrad, Travnik, Trebinje, Tuzla, Velika Kladuša, Vlasenica, Vogošća, Vukosavlje and Živinice. Beginning this year, GAP has added another 15 partner-municipalities: Banovići, Bosanski Petrovac, Cazin, Čitluk, Gračanica, Ilidža, Ilijaš, Kladanj, Livno, Petrovo, Ribnik, Šipovo, Široki Brijeg, Trnovo i Visoko

Uloga CPCD u projektu je da pruži tehničku pomoć u okviru komponente Lokalne intervencije, što uključuje administraciju za 12 regionalnih i opštinskih koordinatora, smještenih u 4 ureda GAP: u Mostaru, Tuzli i Banja Luci i Sarajevu. CPCD će također obezbijediti stručnu podršku realizaciji programa u okviru svog područja rada.

MONITORING JAVNIH POLITIKA U KANTONU SARAJEVO

Donator: Fond otvoreno društvo BiH

Osnovni cilj projekta je bio da se kroz povećani angažman građana, te organizovanim i artikulisanim djelovanjem organizacija civilnog društva kroz monitoring organa vlasti, analizom njihovog dosadašnjeg rada i zagovaranjem alternativnih mjera u sedam oblasti javnih politika dođe do pozitivnih promjena u kvalitetu življenja u Sarajevskom kantonu. Te oblasti su rad komunalnih javnih preduzeća, zdravstvo, obrazovanje, zapošljavanje i profesionalne prekvalifikacije, briga o starim i bolesnim, raspolaganje doprinosima i namjenskim sredstvima te informisanje na lokalnom nivou.

Poseban značaj realizacije ovog projekta bio je u tome što nije samo vršen monitoring i kritikovan rad vlasti u Kantonu Sarajevo, već su ponuđene alternativne mjere javnih politika i definisani mogući pravci budućeg djelovanja vlasti koji bi vodili do pozitivnih promjena u kvalitetu življenja u Sarajevskom kantonu. Projekat je realiziran u partnerskoj saradnji sa Centrom za političko istraživanje i razvoj.

Ostvareni rezultati

- Urađen je dokument „Analiza javnih politika u Kantonu Sarajevo“. Dokument sadrži ocjenu stanja u 7 identifikovanih oblasti javnih politika na svim nivoima vlasti Sarajevskog kantona. Metodom širokih konsultacija (fokus grupe, okrugli stolovi) utvrđeni su prijedlozi alternativnih mjera javnih politika uz učešće svih zainteresovanih strana. Dokument u vidu brošure dostavljen predstavnicima vlasti, nevladinim organizacijama koje se u okviru svojih statutarnih aktivnosti bave pitanjima javnih politika iz pomenutih oblasti, učesnicima fokus grupa i okruglog stola, te političkim partijama koje participiraju u vlasti u KS.
- Održano sedam press konferencija na kojima su prezentirani rezultati analize i prijedlozi alternativnih mjera javnih politika. Članovi projektnog tima bili su gosti u preko 20 emisija na raznim elektronskim medijima. Provedeno sedam uličnih akcija podjele letaka putem kojih je javnost informisana o rezultatima Analize.
- Akcije su izazvale veliko interesovanje građana. Građani su se svakodnevno javljali sa svojim iskustvima, putem telefona ili su dolazili u prostorije Centra za promociju civilnog društva.
- Provedene akcije izazvale su reakciju Vlade KS. Nakon prve akcije održan je zajednički sastanak Vlade KS i Sindikata komunalaca na kome se raspravljalo o akciji koju je smo pokrenuli. Resorni ministar odobrio zahtjev predstavnika građana MZ Ali-pašino polje za ugradnju besplatnih vodomjera, bez uslovljavanja za predhodno izmirenje zaostalih dugova.
- Realizovana trodnevna akcija ispitivanja stepena zadovoljstva građana efektima rada vlasti u Kantonu Sarajevo u sedam oblasti javnih politika;
- Održan okrugli sto na temu: „Sporazum o saradnji vlasti i NVO sektora u Kantonu Sarajevo“. Tom prilikom pokrenuta je inicijativa za formiranje neformalne NVO Mreže „Sporazum Plus“- Kanton Sarajevo, koja će uzeti aktivno učešće u praktičnoj primjeni Sporazuma kroz doradu i implementaciju alternativnih mjera u sedam oblasti javnih politika u Kantonu Sarajevo. U radu okruglog stola učestvovalo je 65 predstavnika nevladinih i drugih organizacija civilnog društva u Kantonu Sarajevo;

**ODRŽIVI RAZVOJ NEPROFITNOG SEKTORA U BIH
KROZ PARTNERSTVO SA VLADOM I BIZNIS SEKTOROM**

Donator: USAID

Tokom 2008. godine potpisan je novi trogodišnji ugovor sa donatorom što predstavlja nastavak do sada urađenih aktivnosti kada je u pitanju institucionalizacija suradnje vladinog i nevladinog sektora na svim razinama vlasti. Projekat sadrži 4 komponente koje se odnose na implementaciju „Sporazuma između Vijeća ministara i nevladinog sektora u BiH“, povećanje finansijske održivosti NVO sektora, javnu podršku civilnom društvu i Resursni centar.

Neki od glavnih akcenata jesu pravni okvir za volontere kada je u pitanju FBiH, Korporativna filantropija, Učešće građana u izradama javnih politika, transparentni mehanizmi finansiranja NVO sektora, Kodeks ponašanja i njegova promocija, uspostava bh. standarda kvalitete rada NVO, formiranje mreže NVO na bh. nivou, učešće u regionalnoj mreži Balkan Forum, Resursni centar.

Implementacija „Sporazuma između Vijeća ministara BiH i NVO sektora u BiH“

Kao prvi korak implementacije Sporazuma na državnom nivou formiran je Odbor za civilno društvo, kao konsultativno tijelo nevladinog sektora, dok se puna implementacija ovog dokumenta očekuje u narednom periodu što podrazumijeva formiranje tijela na državnom nivou, prije svega Agencije za suradnju sa NVO sektorom pri Vijeću ministara BiH i Savjeta za civilno društvo.

Također je formiran Sektor za civilno društvo pri Ministarstvu pravde BiH, koji ima ulogu rada na poticajnom okruženju za civilno društvo u BiH, i koji je prelazno rješenje do formiranja Agencije.

Prve aktivnosti na ovom polju su već dogovorene sa Predsjedavajućim Vijeća ministara gosp. Nikolom Špirić. U načinu implementacije Sporazuma kao i potrebnim koracima kao i samim učesnicima, održani su brojni sastanci sa ministarstvima unutar Vijeća ministara, posebno Sektorom za civilno društvo unutar Ministarstva pravde te postignuta generalna saglasnost sa velikim brojem nevladinog sektora u cijeloj BiH.

Sporazum o saradnji NVO i vlasti na lokalnom nivou

Sporazum je dokument koji reguliše saradnju i partnerstvo lokalne samouprave sa udruženjima građana kao i transparentan postupak dodjele finansijskih sredstava. U nastavku je imperativ bio raditi na implementaciji ovog Sporazuma te podići kapacitete oba sektora kako bi implementacija imala što puniju i bolju primjenu koristeći prije svega domaće dobre prakse obzirom da je stanje u samim općinama poprilično šaroliko po ovom pitanju.

CPCD je u cilju bolje slike stanja, kada je ova materija u pitanju, održao desetine sastanaka širom BiH te prikupio mnoge činjenice, ne samo odličnih praksi i primjera unutar BiH ili nepridržavanja procedura iz sporazuma, nego i mnogih bitnih pitanja od kojih uveliko ovisi pravilan i realna implementacija ovog dokumenta.

S tim u vezi tokom 2008. godine održana su 4 ToT treninga za predstavnike nevladinog i vladinog sektora u cilju implementacije sporazuma na lokalnom nivou „Sporazum između načelnika, Općinskog vijeća i nevladinog sektora“ u Travniku, Tuzli, Livnu i Bihaću.

Koristeći prakse mnogih općina u BiH izrađen je „Priručnik primjene Sporazuma“ čija je prezentacija održana u Parlamentarnoj skupštini BiH uz prisustvo preko 150 organizacija i predstavnika općina u BiH. Štampanje ovog priručnika u dovoljnom broju za svaku općinu u BiH i dobar dio NVO sektora se očekuje tokom 2009. godine obzirom da postoji ogromno

interesovanje općinskih struktura za korištenjem Priručnika kao alata u primjeni lokalnog Sporazuma.

Također, rad na prijenosu dobrih praksi po ovom pitanju iz jedne u drugu općinu je bila jedna od značajnih aktivnosti čije rezultate svakako očekujemo u skorom periodu kao i formiranje mreže NVO sektora koja dobrim dijelom dati punu podršku Sporazumu i njegovoj implementaciji.

Ovim ističemo pristup CPCD-a u ovom procesu jer nastojanje da sporazum bude „vlasništvo“ samih učesnika u procesu a ne nametnuto rješenje je jedina garancija njegove kasnije provedbe. Proces je jednako važan kao rezultat je naučena lekcija u dugogodišnjem radu na ovim pitanjima.

Resursni centar civilnog društva:

Resursni Centar centra za promociju civilnog društva je od samog početka bio zamišljen ne samo kao izvor informacija za predstavnike nevladinog, vladinog i biznis sektora u BiH, već i pružanje podrške nevladinim organizacijama kroz komercijalne i nekomercijalne treninge, konsultantske usluge, izdavačku djelatnost, umrežavanje.

Tokom 2008 godine je napravljen kompletan redizajn web sajta. Dnevno se sada na web satu www.civilnodrustvo.ba, između ostalog, objavljuje najmanje 5 vijesti, a na sajtu postoji preko 100 različitih publikacija i istraživanja, više od 100 zakona, preko 200 oglasa za posao i tendere, kao i razni drugi sadržaji.

U sklopu svoga djelovanja Resursnog centra pokrenuto je davanje usluga na komercijalnoj osnovi kroz dvije opcije osnovog i naprednog članstva. U proteklom periodu ove usluge je koristilo 12 nevladinih organizacija.

Resursni centar je organizovao dvije serije komercijalnih treninga iz oblasti PR-a i odnosa sa javnošću, ukupno 10 modula na kojima je prisustvovalo preko 120 učesnika, predstavnika NVO i lokalne vlasti. Ovi treninzi su poslužili i za međusobno uvezivanje predstavnika vlasti i NVO, koji su vrlo često nastavljali suradnju i nakon održanih treninga.

Usluge i rad Resursnog centra su promovirane i putem više od 1000 informativnih letaka, te putem info maila koji je distribuiran na preko 800 email adresa.

Resursni Centar radi i na proširenju regionalne suradnje i povezivanja putem učešća u Balkan Forumu i kroz druge vidove suradnje. Jedan od rezultata ove suradnje će biti regionalna baza podataka trening programa i trenera.

PROMOCIJA SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BIH I NEVLADINOG SEKTORA

<i>Donator: The Balkan Trust for Democracy (BTD)</i>
--

U jednogodišnjem projektu podržanom od BTD ostvareni su odlični rezultati u promociji Sporazuma na državnom nivou te prijenosu te prakse na kantonalni nivo.

U 5 kantona (Unsko-sanski, Livanjski, Srednjobosanski, Bosansko-podrinjski i Tuzlanski kanton) napravljena je promocija ovog dokumenta te na istim osnovama, obzirom da državni Sporazum podrazumijeva spuštanje istih praksi na niže razine vlasti uvažavajući njihove nadležnosti, pokrenuta je inicijativa spuštanja procedura Sporazuma na kantonalni nivo.

U tu svrhu a na bazi prošlogodišnjih savjetovanja sa NVO sektorom u istim kantonima formirane su radne grupe sastavljene od članova NVO sektora, održani su sastanci sa premijerima svih navedenih kantona predstavnika CPCD i nosilaca radnih grupa te su formirane zajedničke radne grupe koje su krenule u proces izrade „Prijedloga Strategije suradnje Kantonalne vlade i NVO sektora“.

CPCD je izradio i ponudio nacrt Strategije svim navedenim kantonima te je zadatak kantonalnih radnih grupa bio održavanje javnih rasprava u svim općinama kantona te na temelju dobijenih prijedloga tj. amandmana pristupe izradi Prijedloga Strategije.

U formi prijedloga dokument je poslan premijerima kantona koji ga predlažu Skupštini kantona, dakle kao predlažaći, na konačno izjašnjenje i usvajanje.

Obzirom da je ovim Strategija postala Vladin dokument, koji sadrži jasna i precizna prava i obaveze oba sektora, njime se vlada obavezuje raditi na uspostavi poticajnog okruženja za rad NVO sektora te daljoj izgradnji institucionalne suradnje i partnerstva.

Pojedine vlade (primjer Srednjobosanskog kantona) su već izdvojile sredstva za implementaciju Strategije koju će raditi uz pomoć NVO sektora i u duhu suradnje, ili su same a što odlično pokazuje slučaj Bosanko-podrinjskog kantona, insistirale na što bržem usvajanju ovog dokumenta prepoznavajući njegov značaj.

BALKAN FORUM – PROJEKAT PROMOCIJE NEFORMALNOG OBRAZOVANJA (BiH, Hrvatska, Slovenija, Srbija i Crna Gora)

<i>Donator:</i> OPA, Ambasada USA u BiH

Ovaj projekat je dio aktivnosti Resursnog centra, koji obezbjeđuje brz i efikasan protok informacija, kao i uspostavljanje mehanizma saradnje među 8 resursnih centara za NVO u regionu. Partneri na ovom projektu su i dvije organizacije iz BiH: Infohouse i Izbor Plus.

Prva konkretna aktivnost Balkan Foruma je bila regionalna konferencija o neformalnom obrazovanju u septembru 2007. godine. Ovaj projekat je nastavak prethodnih aktivnosti na polju promocije neformalnog obrazovanja u regionu.

CPCD je organizovao dvodnevni sastanak članova Balkan Foruma u Beogradu, 16. i 17. oktobra 2008. godine, a glavni ciljevi su bili definisanje mini kampanje i akcionog plana, kao i kreiranje upitnika za regionalnu bazu podataka trenera.

Balkan Forum će organizovati zajednički program promocije neformalnog obrazovanja, tokom jedne sedmice u aprilu 2009. godine. Sve zemlje učesnice u ovoj „promotivnoj sedmici“ će razraditi svoj medijski plan.

Uz to, biće kreirana posebna web stranica Balkan Foruma, gdje će se postaviti baza podataka trenera.

PR I ODNOSI SA JAVNOŠĆU

Politika odnosa sa javnošću se bitno promijenila nakon angažmana CPCD u okviru GROZD kampanje. Prva promjena je značila da nije postojao program koji je objedinjavao sve aktivnosti CPCD, već niz odvojenih programa. U skladu sa tim nije postojala jedinstvena kampanja, već kampanje i medijska podrška pojedinim programima Centra.

Na nivou Centra je izrađen pravilnik o PR procedurama koji definiše osnove kreiranja prepoznatljivog imidža u javnosti i odnose sa medijima. U toku je redizajn promotivnih materijala centra (CPCD – web sajt, publikacije, promo galanterija), koji će doprinijeti izgradnji prepoznatljivog i profesionalnog imidža CPCD-a.

CPCD uživa izuzetno dobar ugled kada je javnost u pitanju, posebno mediji. Vrlo često, najmanje 5 puta mjesečno, mediji kontaktiraju CPCD tražeći zvanične komentare i stavove o najaktuelnijim društvenim i političkim dešavanjima. Tokom 2008 godine, održano je preko 50 formalnih i neformalnih sastanaka sa predstavnicima vodećih medijskih kuća.

U protekloj godini CPCD je ostvario preko 260 medijskih istupa. Pokrenuto je 10 mini serijala, od čega 5 radijskih i 5 u printanim medijima koji su bili podrška različitim programima centra.

CPCD je ostvario suradnju sa najuticajnijim BiH medijima. Jedan vid te suradnje je emisija HAJD U PARK, u sklopu koje CPCD, na mjesečnoj osnovi, kandiduje 3 teme za vijesti, i jednu tematsku emisiju sa gostima. Najčešće su to aktuelne teme koje su bitne za građane.

Kao rezultat dobrih odnosa sa medijima samo u jednom programu: «Monitoring i evaluacija rada vlade u Kantonu Sarajevo», održano je 7 press konferencija i 5 uličnih akcija, na koje se odazvalo minimalno 10 medija, u većini slučajeva i do 15 TV, radio i printanih medija. I u budućnosti će CPCD nastaviti razvijati dobre odnose sa medijima. Kroz planiranje kampanje u okviru projekata CPCD će uticati i na poboljšanje imidža nevladinog sektora.

Glavni cilj PR aktivnosti CPCD u budućnosti će biti jačanje autoriteta i imidža uz zadržavanje postojećih pozitivnih efekata i kapaciteta.

FINANSIJSKI PODACI

Donatori CPCD u 2008. godini

	<i>Donator</i>	<i>Iznos (KM)</i>	<i>Procenat</i>
1.	Holandska ambasada u BiH	243.910	19.3
2.	Otvoreno društvo BiH (Soros)	87.116	6.9
3.	Olof Palme Centar	82.638	6.5
4.	Chemonics	475.992	37.6
5.	Američka ambasada u BiH	27.792	2.2
6.	BTD	32.850	2.6
7.	Evropska komisija	46.936	3.7
8.	Mott fondacija	36.780	2.9
9.	USAID	199.000	15.7
10.	UNDP	31.700	2.5

CPCD je ostvario prihod od vlastite aktivnosti i članarine u iznosu od 60.905 KM, što iznosi 4,6 % od ukupnih prihoda CPCD u 2008. godini.

BILANS USPJEHA (KM)	2007.	2008.
A. PRIHODI		
Članarina	1.800	4.500
Humanitarni prihodi	1.038.380	1.265.507
Prihodi od vlastite aktivnosti	37.897	31.474
Ostali prihodi	15.915	24.931
Svega prihodi	1.093.992	1.326.412
B. RASHODI		
Materijal i energija	49.430	66.469
Usluge	519.057	443.651
Plaće i ostala primanja zaposlenih	358.449	655.702
Amortizacija	32.158	21.606
Finansijski rashodi	4.081	3.104
Putni troškovi	103.370	65.734
Humanitarni rashodi	0	0
Porezi i doprinosi koje ne zavise od rezultata	1.123	27.910
Ostali rashodi	26.267	27.333
Svega rashodi	1.093.935	1.093.935
C. REZULTAT		
Višak prihoda	57	14.903

BILANS STANJA (KM)	2007.	2008.
AKTIVA		
A. STALNA SREDSTVA	33.978	76.980
Nekretnine, postrojenja i oprema	33.978	76.980
Nematerijalna stakna sredstva	0	0
Dugoročni plasmani i potraživanja	0	0
B. TEKUĆA SREDSTVA	210.720	153.900
Novac i novčani ekvivalenti	177.678	17.344
Kratkoročni plasmani i potraživanja	6.006	134.396
Zalihe	25.553	960
Ulazni porez (PDV)	1.483	0
Kratkoročna razgraničenja	0	1.200
SVEGA AKTIVA	244.698	230.880
PASIVA		
A. TRAJNI IZVORI	12.591	27.494
Trajni izvori	300	300
Rezerve	0	0
Neraspoređeni višak prihoda	12.291	27.194
B. DUGOROČNE OBAVEZE	0	0
C. KRATKOROČNE OBAVEZE	232.107	203.386
Tekuće obaveze	133.459	75.207
Kratkoročne finansijske obaveze	50.000	0
Obaveze za PDV	0	228
Kratkoročna razgraničenja	106.900	175.407
SVEGA PASIVA	244.698	230.880